

Verantwoordelijkheid en solidariteit

De confederale weg naar een sterker evenwicht in onze arbeidsmarkt en sociale zekerheid

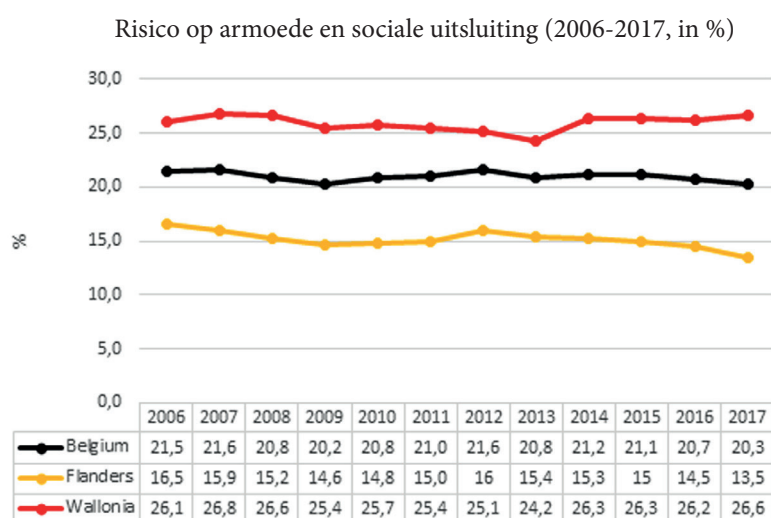
Stemmen voor Vlaanderen. Ook dat toont de verkiezingsuitslag van 26 mei 2019. De onvrede over de Belgische middelmatigheid blijft toenemen. Ja, je kan dit land beter besturen door het op z'n Vlaams aan te pakken. Het federale herstelbeleid van de laatste jaren had duidelijk een positieve impact op de economische cijfers in alle deelstaten. Maar die Vlaamse aanpak kan enkel een verbetering op korte termijn bieden. Een structurele oplossing voor de grote kloof in België is maar mogelijk als we de omslag maken naar het confederalisme.

Wat dat confederalisme precies inhoudt? Dat werd gedetailleerd uitgewerkt op het N-VA-congres in 2014. Nagerekend en gevalideerd door experts. Toch blijven velen mist spuien over onze plannen. Sfeerschepping boven feiten. Zo strooide professor Frank Vandenbroucke (voormalige sp.a-minister) kwistig met de wel erg wetenschappelijke termen "fata morgana", "onzin" en "dom". Vooral onze voorstellen voor een confederale arbeidsmarkt moesten het ontgelden. Terwijl de N-VA-plannen concreet én werkbaar zijn. Ook kunnen ze de basis vormen voor een wetenschappelijk debat en een politieke discussie.

1. DE KLOOF

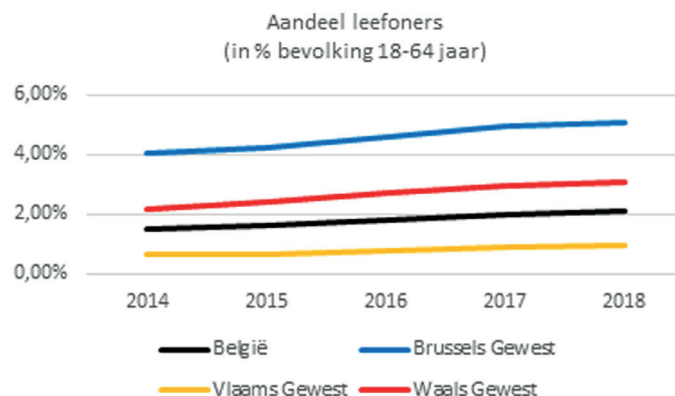
Waarom is het tijd voor iets anders? Het verschil tussen Vlaanderen en Wallonië is gewoon te groot. Door de lasten op arbeid te verlagen en te kiezen voor een versterkte activering van werklozen, is de arbeidsmarkt erop vooruit gegaan in de drie gewesten. Toch blijft de kloof in arbeidsdeelname tussen Vlaanderen (75 %), Brussel (61 %) en Wallonië (64 %) opvallend groot.

Ook de armoedekloof tussen noord en zuid is nog wat groter geworden. Het risico op armoede en sociale uitsluiting is in Wallonië (26,6 %) dubbel zo groot dan in Vlaanderen (13,5 %). Dat risico is overigens gedaald in Vlaanderen (-1,5 procentpunt) terwijl het in Wallonië licht is gestegen (+0,3 procentpunt).

Source: EU-SILC, EUROSTAT, Statistics Belgium

Bovendien ligt het aandeel leefloners in het Waals en Brussels Gewest maar liefst drie tot vijf keer hoger dan in het Vlaams Gewest.

2. CONFEDERALISME ALS STRUCTURELE OPLOSSING

De enige structurele oplossing voor de grote kloof op de arbeidsmarkt en in de economische ontwikkeling in België is de keuze voor een confederaal model. Daarbij worden de verschillende regio's en gemeenschappen zelf inhoudelijk én financieel verantwoordelijk voor zowel de sociale uitkeringen en de loonkost als voor het activeringsbeleid voor werkzoekenden en het economische stimuleringsbeleid.

Enkel wanneer de inspanning inzake arbeidsbemiddeling, beroepsopleiding en reïntegratie van werklozen en langdurig zieken samenvalt met de financiële verantwoordelijkheid over de bijhorende sociale uitkeringen, wordt een echt verantwoordelijk en sociaal beleid op maat mogelijk. Enkel wanneer de ontwikkeling van de loonkost niet langer vanuit het interprofessionele Belgische niveau wordt gestuurd, maar de loonvorming de verschillen in productiviteit in de diverse regio's kan volgen, zal de regionale economische ontwikkeling een echte impuls krijgen.

In wat volgt worden de leidende principes en concrete uitwerking van dit confederale model verder toegelicht.

2.1. Wat de N-VA voorstelt is werkbaar

De federale staatsstructuur in België is vandaag niet tot in de sociale zekerheid doorgetrokken. De gewesten zijn bijvoorbeeld wel bevoegd voor arbeidsbemiddeling, maar de werkloosheidsverzekering en het arbeidsrecht bleven federaal. Een weinig logisch systeem.

Om daarop een antwoord te bieden, vertrekt ons confederalisme van de logica die vandaag reeds in de Belgische staatsrechtelijke inrichting zit en bouwt het daarop verder. Daarom kiezen we voor een systeem met twee grote componenten (Vlaanderen en Wallonië) en twee bijkomende bijzondere realiteiten (tweetalig Brussel-hoofdstad en de Duitstalige gemeenschap). Ook blijven we doelbewust opteren voor een bevoegdheidsverdeling op grond van in de regel exclusieve bevoegdheden: ofwel is de deelstaat-wetgever bevoegd, ofwel de confederale. Zo vermijden we dat de verschillende niveaus verantwoordelijkheden op elkaar afschuiven. Voor Brussel opteren we tenslotte voor een regeling die

beantwoordt aan de stedelijke verzuchtingen van zijn inwoners, én die hun link met de Vlaamse dan wel Franse Gemeenschap versterkt.

2.2. De deelstaten moeten een sociaal beleid kunnen voeren, aangepast aan de eigen noden en inzichten

Vandaag worden de deelstaten geremd in hun wens een eigen beleid te kunnen voeren door blokkering op federaal vlak. Het systeem dat wij voorstellen is bestuurskundig neutraal. Het geeft de deelstaten ruimte om naar eigen inzicht het sociale beleid in te vullen. Of zij daarbij kiezen voor eerder rechtse of linkse recepten, is hun politieke keuze.

Confederalisme is dus het antwoord om de wil van de kiezer te respecteren in een democratische rechtstaat. Indien er bijvoorbeeld een Waalse meerderheid zou gevonden worden voor de invoering van een 30-uren werkweek met behoud van loon is dat een volstrekt legitieme politieke keuze. Met ons model koppelen wij er wel de bijhorende financiële verantwoordelijkheid aan.

De nood aan deze confederale logica verder ontkennen dreigt de verkeerde recepten uit het verleden verder te bestendigen. Het zijn de recepten die geleid hebben tot de diepe en hardnekkige kloof in de arbeidsmarkt en de sociaal-economische ontwikkeling tussen de twee gemeenschappen in dit land.

2.3. De sociale zekerheid moet zich dynamisch kunnen ontwikkelen en een solidair antwoord kunnen bieden op de sociale uitdagingen

Eigen aan de sociale zekerheid is dat ze voorziet in een solidariteitssysteem om de belangrijkste sociale risico's op te vangen. Daarbij staat een dubbele doelstelling voorop: armoede en sociale uitsluiting tegengaan enerzijds, en een zeker behoud van levensstandaard waarborgen anderzijds. Confederalisme schakelt zich in die solidariteitsgedachte in en vermijdt daarbij sociale afbraak of een 'race to the bottom'.

Tegenstanders stellen dat een sociale verzekering het best gediend zou zijn met een zo groot mogelijke schaal en risicodeling. Uit internationale voorbeelden leren we echter dat er weinig correlatie bestaat tussen de gezondheid van een bepaald systeem van sociale zekerheid en het aantal mensen dat ze dekt. Europese lidstaten met een vergelijkbare grootte als Vlaanderen, zoals Denemarken (met 5,6 miljoen inwoners), bewijzen de haalbaarheid van een sterke sociale zekerheid voor 6,5 miljoen Vlamingen.

Er wordt daarbij best een zekere benedengrens gerespecteerd. Wil men een leefbare sociale zekerheid in stand houden, gaat men daar best niet onder. Spanje toont alvast aan dat voor wat betreft gezondheidszorg de regio's met minder dan één miljoen inwoners het (financieel) lastig hebben. Luxemburg daarentegen (0,5 miljoen inwoners) laat zien dat een sociaalzekerheidssysteem op deze schaal wel mogelijk is. Deze vaststellingen zijn relevant voor wie pleit om Brussel als een vierde gewest uit te bouwen.

In elk geval staat vast dat elke solidariteit begrensd is. Vandaag is de sociale zekerheid in België territoriaal en grotendeels professioneel georganiseerd. Voor de zesde staatshervorming verschilde het recht op gezinsbijslag tussen werknemers, zelfstandigen en ambtenaren. Wij stellen voor om deze begrenzing te laten samenvallen met de deelstaten, waarbij de verschillen volgens statuut minder belangrijk worden.

Ons confederale model voorziet ook in een transparante en responsabiliserende solidariteit tussen de deelstaten. Op die manier garanderen we zowel de interpersoonlijke als de interregionale solidariteit.

2.4. De sociale zekerheid moet toegankelijker worden voor de burger

Tegenstanders halen aan dat een opsplitsing de sociale zekerheid complexer zou maken voor burgers en bedrijven, bijvoorbeeld voor wie in de ene deelstaat woont en in een andere werkt.

De organisatie van de huidige Belgische sociale zekerheid is alvast geen toonbeeld van eenvoud of efficiëntie. Want vandaag lopen de vele parastatalen en meewerkende organismen (ziekenfondsen, hulpkassen, ...) elkaar vaak voor de voeten. De afzonderlijke stelsels voor werknemers, zelfstandigen en ambtenaren doen vaak hetzelfde, maar wel elk apart. Het zijn slechts enkele voorbeelden die aantonen dat het vandaag erg moeilijk is om de administratieve structuur van de sociale zekerheid te verbeteren en vereenvoudigen, ook al omdat er hierover uiteenlopende inzichten bestaan in het noorden en het zuiden van België. De keuze voor confederalisme zou een katalysator kunnen zijn om deze impasse te doorbreken.

Net daarom voorziet ons confederalisme een ingrijpende vereenvoudiging. Zo kunnen de deelstaten een administratie opzetten die voor de burger beter en makkelijker toegankelijk is, naar het voorbeeld van de uitbouw van de zorgverzekering en gezinsbijslag in Vlaanderen. Natuurlijk zal de nieuwe bevoegdheidsverdeling rekening moeten houden met de mogelijke intra- en internationale mobiliteit en de noodzakelijke coördinatie-mechanismen. Daarbij garanderen we dat de situatie voor de bedrijven en burgers eenvoudig blijft en dat er in de administratieve 'back office' voor de nodige afstemming wordt gezorgd.

2.5. Er mogen geen ongerechtvaardigde ongelijkheden gecreëerd worden tussen werknemers

Gelijk loon voor gelijk werk. En een gelijke behandeling van alle werknemers die in dezelfde deelstaat wonen, ook wanneer hun band met het werk verbroken is. Dit principe loopt als een rode draad doorheen het confederale model. Zo zal een overdracht aan de deelstaten niet leiden tot bijkomende discriminaties tussen werknemers, ambtenaren en zelfstandigen.

Vandaar dat in het confederale model een onderscheid gemaakt wordt tussen regelingen die een risico verzekeren dat verbonden is met arbeid (en dus met een bepaalde werkplaats), en regelingen die geen band hebben met de professionele activiteit of waar deze band verbroken is (zoals bij werkloosheid) en dus de woondeelstaat volgen.

Aan de zijde van de werkgevers correspondeert daarmee het principe dat de sociale bijdragen die de werkgever betaalt (als werkgeversbijdrage) voor al zijn werknemers, waar ze ook wonen, gelijk dienen te zijn.

De financiering van andere (kostencompenserende of persoonsgebonden) takken van de sociale zekerheid kan verlopen via doorstorting van sociale bijdragen of belastingen op basis van de woondeelstaat, zoals dit vandaag al het geval is voor de Vlaamse zorgverzekering en gezinsbijslag.

2.6. De sociale zekerheid moet minder fraudegevoelig worden

De sociale zekerheid zal door deze bevoegdheidsherverdeling versterkt worden in de strijd tegen misbruik of oneigenlijk gebruik. Met de oprichting van een confederale Kruispuntbank voor Sociale Zekerheid maken we een intensieve gegevensuitwisseling mogelijk en makkelijk. Zo verhinderen we ook dat werknemers of werkgevers 'shoppen' tussen de meest gunstige regelingen.

2.7. Het model moet het Europese recht respecteren en verenigbaar zijn met te verwachten Europese ontwikkelingen

Elk herschikking zal uiteraard het bindende Europese en internationale recht moeten respecteren, met name op het vlak van het vrije verkeer en de daarmee samenhangende coördinatie. We volgen daarbij het EU-principe van aanduiding van de bevoegde lidstaat op basis van het EU-recht en daarna, binnen België als bevoegde lidstaat, de toepassing van een intra-Belgische coördinatie.

Zo geldt vandaag reeds in heel wat EU-landen de woonplaats als criterium voor sociale zekerheid. Dat zal ook het geval zijn in het confederale België, waarbij we overigens nauw aansluiten bij de logica die recent vanuit de EU-coördinatie wordt gehanteerd, met name dat voor economisch actieve personen het werklandbeginsel geldt, en voor economisch niet (meer) actieven het woonlandbeginsel.

3. CONFEDERALISME CONCREET INGEVULD

In ons confederale model blijft België bestaan, maar is het confederale niveau enkel nog bevoegd voor de domeinen waarvan de deelstaten samen afspreken ze confederaal te regelen. De Belgische sociale zekerheid gaat in ons voorstel over in de deelstatelijke regelingen, met respect voor verworven rechten en de nodige overgangsbepalingen.

3.1. Kostencompenserende regelingen en bijstand

Alle kostencompenserende stelsels, zoals gezondheidszorg, zorg, gezinsbijslag, tegemoetkomingen aan personen met een handicap (zowel integratie- als inkomensvervangende uitkeringen) en de sociale bijstand (met inbegrip van de inkomensgarantie aan ouderen) vallen onder de bevoegdheid van de woondeelstaat.

Dat geldt zowel voor de normering, de administratie als de financiering van die stelsels. Het recht geldt voor elke beschermde persoon op zich (als kind, persoon met een handicap, oudere, bijstandsgerechtigde), en dus niet als afgeleid recht volgens zijn statuut of dat van een verwante als werknemer, ambtenaar of zelfstandige. Het afschaffen van deze afgeleide rechten maakt een sterke vereenvoudiging en meer gelijke behandeling mogelijk, zonder risico op sociale afbraak.

De woondeelstaat geldt als bepalend criterium voor deze kostencompenserende regelingen en voor de sociale bijstand. De woonplaats is uniek voor elk persoon en wordt bijgehouden in de confederale Kruispuntbank Sociale Zekerheid. Wie in Brussel woont, kan in het kader van een algemene Brusselkeuze duurzaam kiezen voor de woondeelstaat van voorkeur, Vlaanderen of Wallonië. De keuze is niet noodzakelijk definitief. Mits een wachtperiode (bijvoorbeeld drie jaar) in acht te nemen, kan iemand naar het andere stelsel overstappen, zoals vandaag ook mogelijk is tussen de sociale zekerheid van diverse EU-lidstaten. Zo garanderen we stabiliteit in de sociale verzekering en vermijden we 'shoppen' van sociale bescherming.

We voorzien ook dat aanbieders van zorg en gezondheidszorg in Brussel geaccrediteerd kunnen worden door Vlaanderen en/of Wallonië. De accreditatie zal ook rekening houden met de taalregelingen en de wet op de patiëntenrechten, waarbij zorg verleend wordt in de taal van de patiënt.

3.2. Inkomensvervangende uitkeringen

Een aantal inkomensvervangende uitkeringen worden in ons confederale model genormeerd en uitgevoerd door de werkdeelstaat (zijnde Vlaanderen, Wallonië, dan wel Brussel). Het gaat om uitkeringen waarbij de rechthebbenden via een arbeidsovereenkomst gebonden blijven aan hun werkgever uit een bepaalde werkdeelstaat, zoals bij ziekte, arbeidsongevallen, tijdelijke of gedeeltelijke arbeidsongeschiktheid en tijdelijke werkloosheid. Ook het geheel van de loon- en arbeidsvoorwaarden en alle andere arbeidsrechtelijke bepalingen wordt in ons confederale model genormeerd door de werkdeelstaat.

De inkomensvervangende uitkeringen waarbij de arbeidsrelatie met de werkgever definitief is doorbroken (pensioen, werkloosheid, beroepsziekten, invaliditeit) worden dan weer genormeerd en uitgevoerd door de woondeelstaat.

Ongeacht hun effectieve werkplaats vallen statutaire ambtenaren en het contractuele overheidspersoneel onder de regeling van de werkdeelstaat waarvoor ze werken, net als de ambtenaren en contractuele personeelsleden van de lagere overheden van elke deelstaat. Ambtenaren en contractuelen die voor confederale instellingen werken volgen de algemene regeling naargelang de vestigingsplaats van de overheid waarvoor ze werken.

De sociale zekerheid voor zelfstandigen volgt dezelfde regels als die voor werkgevers en werknemers. De plaats van de vestiging van waaruit ze opereren geldt als hun werkdeelstaat. Deze werkdeelstaat wordt vastgelegd in de confederale Kruispuntbank. Net als werknemers kunnen zelfstandigen ook professioneel actief zijn in andere deelstaten dan hun werkdeelstaat. Uitzonderlijk kan eenzelfde zelfstandige twee of meer van mekaar volledig gescheiden zelfstandige activiteiten uitvoeren vanuit onderscheiden vestigingsplaatsen. In dat geval gelden voor hen dezelfde regels als voor een werknemer die bij diverse werkgevers werkt. De uitkering in het kader van de faillissementsverzekering volgt de bevoegdheidsverdeling inzake werkloosheid.

3.3. Sociale bijdragen van werkgevers en werknemers

Met ons confederalisme kiezen wij voor een systeem waarbij de hoogte van de werkgeversbijdrage voor de financiering van de inkomensvervangende uitkeringen door de werkdeelstaat wordt vastgelegd als een percentage van het brutoloon. Deze werkgeversbijdrage wordt geïnd door en doorgestort aan de werkdeelstaat en geldt voor de financiering van de uitkeringen voor professionele risico's (ziekte, arbeidsongeschiktheid en arbeidsongevallen).

De hoogte van de werknemersbijdrage voor de financiering van de uitkeringen waarbij de relatie met de werkgever definitief is doorbroken (pensioen, werkloosheid, beroepsziekten, invaliditeit) wordt bepaald door de woondeelstaat als een percentage van het brutoloon. Deze werknemersbijdrage wordt doorgestort aan de woondeelstaat.

De confederatie en de deelstaten zijn elk bevoegd om op vervangingsinkomens belastingen te heffen in dezelfde mate als ze bevoegd zijn belastingen te heffen op inkomen uit arbeid. Met andere woorden: of een niveau bevoegd is belastingen op uitkeringen te heffen en in welke mate, hangt af van de vraag of dat niveau bevoegd is inkomen uit arbeid te belasten. Alleen de woondeelstaat die een kostencompenserende prestatie verstrekt, is bevoegd die al dan niet aan een belasting te onderwerpen.

3.4. Interne coördinatie en internationale coördinatie

Als werkdeelstaat gelden Vlaanderen, Wallonië, het Brussels Hoofdstedelijk gebied en Eupen-Sankt-Vith, waarbij laatstgenoemde samenwerkingsakkoorden kan sluiten met de andere woondeelstaten.

Vlaanderen en Wallonië gelden als woondeelstaat voor de sociale zekerheid. De deelstaat Eupen-Sankt-Vith eveneens. Zij kan ook hier beslissen hiervoor samen te werken met de andere werkdeelstaten. Brussel geldt dus enkel als werkdeelstaat en niet als woondeelstaat. Voor deze stelsels hebben de inwoners van Brussel dus een keuzerecht.

Binnen elk bedrijf in elke werkdeelstaat geldt het niet-discriminerende principe van gelijk loon voor gelijk werk, ongeacht de deelstaat waar de betrokken werknemers wonen. Verschillende loon- en arbeidsvoorwaarden of een verschil in behandeling van werknemers van eenzelfde bedrijf naargelang hun woonplaats zijn dus per definitie uitgesloten.

Wel betalen deze werknemers, voor de kostencompenserende regelingen en voor de inkomensvervangende uitkeringen waarbij hun arbeidsrelatie wordt doorbroken, een sociale bijdrage die geldt in de deelstaat van woonst (en voor Brussel in de woondeelstaat van keuze), maar deze stelsels staan dus los van hun arbeidsrelatie met een bepaalde werkgever, en maken dus ook geen verschil qua loonkost voor de werkgevers.

3.5. Overgangsregeling

Sociale zekerheid verschaft mensen zekerheid. De bevolking vertrouwt op deze sociale bescherming, ook al wordt ze soms aangepast aan nieuwe noden en omstandigheden. Bij de herinrichting van de sociale zekerheid die we voorstellen, wordt gegarandeerd dat de rechten die in het verleden werden opgebouwd, worden gevrijwaard.

3.6. Samengevat

De organisatie van de persoonsgebonden takken van de sociale zekerheid wordt in het confederale model toevertrouwd aan de woondeelstaten: Vlaanderen en Wallonië. Die takken omvatten: gezinsbijslag, terugbetaling van medische verzorging en geneesmiddelen, uitkeringen voor werkloosheid, sociale bijstand (leefloon, IGO, ...), invaliditeit, pensioenen. De Vlaamse en Franse Gemeenschap worden als woondeelstaat verantwoordelijk voor de regels inzake de hoogte, duurtijd én betaling van de betrokken kosten en uitkeringen.

De aansluiting bij het stelsel van die persoonsgebonden sociale zekerheid wordt dus georganiseerd op basis van de woonplaats van de verzekerde. De inwoners van Brussel-hoofdstad krijgen de mogelijkheid om te kiezen voor één van beide stelsels, met de bijhorende rechten én plichten.

De financiering van de persoonsgebonden takken van de sociale zekerheid verloopt via belastingen (door de gemeenschap) en werknemersbijdragen op arbeid, en maakt dus geen verschil voor de loonkost van de betrokken bedrijven. De werknemersbijdrage wordt doorgestort aan de woondeelstaat van de betrokken werknemers.

De werkgeversbijdrage op arbeid (voor de dekking van professionele risico's zoals ziekte tijdens het arbeidscontract, arbeidsongevallen en tijdelijke werkloosheid) wordt bepaald door en doorgestort

naar de werkdeelstaat van de betrokken werknemers. Een algemene (structurele) verlaging van de werkgeversbijdrage of specifieke doelgroepenkortingen voor bedrijven zijn in ons confederale model dus enkel mogelijk op gewestniveau (volgens werkdeelstaat).

In het confederale model worden de deelstaten volledig verantwoordelijk om de inkomsten en uitgaven in hun sociale zekerheid in evenwicht te houden.

Ook voor alle grondgebonden aspecten van de bedrijfsvoering (zoals vestigingsattesten, milieuvergunning,...) worden de drie werkdeelstaten bevoegd (het Vlaams, Waals en Brussels Gewest), net als voor het arbeidsrecht, de loon- en arbeidsvoorwaarden en de omzetting van de internationale (Europese) normen inzake arbeidstijden, ploegen- en nachtarbeid, veiligheid en gezondheid op het werk.

Zo gelden voor alle werknemers die in eenzelfde bedrijf werken vanzelfsprekend ook dezelfde loon- en arbeidsvoorwaarden, ongeacht hun woonplaats, en garanderen we de gelijke behandeling van collega's in hetzelfde bedrijf. Ook de regels inzake loonkost (bijvoorbeeld minimumloon, indexeringen, baremieke verhogingen) zijn hetzelfde voor alle werknemers in hetzelfde bedrijf.

In dit confederale model voor sociale zekerheid en arbeidsrecht is een gemeenschapskeuze voor bedrijven uit Brussel dus niet aan de orde. Wie dat beweert, stelt ons confederale model onterecht en verkeerd in een onrealistisch daglicht. De Brusselse bedrijven hoeven immers niet te 'kiezen' om toe te treden tot één van de twee woondeelstaten uit het confederale model. Voor de regels die verband houden met de vestiging van die bedrijven (zoals het arbeidsrecht, de loon- en arbeidsvoorwaarden en de professionele risico's) is de werkdeelstaat bevoegd.

4. BESLUIT

De keuze voor het confederale model is een concreet, realistisch en gedetailleerd uitgewerkt antwoord op de wil van de kiezer in een democratische rechtstaat. Het is geen 'zwarte doos' of 'fata morgana' maar een uitvoerig gedocumenteerd model dat openstaat voor de wetenschappelijke of politieke toets door eenieder die dat aanbelangt. We gaan het debat graag aan, politiek en technisch.

Het is een model dat de verantwoordelijkheid en de solidariteit in onze sociale zekerheid kan herstellen en zo de toekomst ervan veilig kan stellen. Het is de keuze voor een welvarende toekomst samen zonder de recepten die in het verleden geleid hebben tot de diepe en hardnekkige kloof in de sociaal-economische ontwikkeling van de verschillende gemeenschappen en gewesten in dit land.

Sander Loones en Jan Spooren
N-VA-parlementsleden

Lieven Van Wichelen
N-VA-expert sociaal-economisch beleid

Schema confederale arbeidsmarkt en sociale zekerheid in België

Sociale Zekerheid	woondeelstaat ¹	werkdeelstaat ²
Kostencompenserende stelsels		
Geneeskundige prestaties	X	
Gezinsbijslag	X	
Sociale bijstand		
Leefloon	X	
Maatschappelijke dienstverlening	X	
Categoriale stelsels		
Inkomensgarantie voor ouderen (IGO)	X	
Tegemoetkoming aan personen met een handicap	X	
Inkomensvervangende uitkeringen		
Tijdens arbeidsovereenkomst		
Ziekte		X
Arbeidsongevallen		X
Ouderschapsverlof		X
Tijdelijke werkloosheid		X
Zonder arbeidsovereenkomst		
Pensioen	X	
Invaliditeit	X	
Werkloosheid	X	
Beroepsziekte	X	
Arbeidsrecht		
Loon- en arbeidsvoorwaarden		X
Sociaal overleg		X

1. Woondeelstaat = Vlaanderen en Wallonië. De inwoners van Brussel-hoofdstad krijgen de mogelijkheid om te kiezen voor één van beide stelsels ('Brusselkeuze')

2. Werkdeelstaat = Vlaanderen, Wallonië en Brussel